

¹ Az engedély és az ismételt kérés keresztezték egymást. L. e kötet 400. számú levelét, amely ugyanezen jelzet alatt található. Auerhez is érkeztek már kérések tiszteletbeli konzuli kinevezések iránt, például Monte-Carlóba. Az addig működő régi marseille-i tb. főkonzult 1948 szeptemberében mentette fel a magyar kormány. A még a háború előtt kinevezett lyoni tb. konzult csak 1950-ben mentették fel megbízatása alól. Az iratokból nem tűnik ki, hogy Károlyi követsége alatt sor került volna új konzulátusok felállítására.

418. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1948. január 20.)

Tárgy: Bizalmas jellegű alapok átadása a párizsi magyar követség vezetésének átadása alkalmából

Utalással mai napon 176/1948 szám alatt kelt jelentésemre csatoltan tisztelettel felterjesztem a bizalmas jellegű alapok átadásáról felvett jegyzőkönyvet.¹

MOL XIX-J-30-a 22. doboz (fogalmazvány)

¹ Károlyi szabadságra ment, és ennek idejére átadta a követség vezetését Erős tanácsosnak mint ügyvivőnek. Ez alkalommal átadta neki a követ rendelkezési alapját, amelyben ekkor a mellékelt jegyzőkönyv szerint 727 000 francia frank volt, továbbá a békekezelési költségalapjából megmaradt 111 000 frank.

419. MOLNÁR ERIK TÁVIRATA KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Budapest, 1948. január 20.)

Kérem Reismann Jánosnak¹ január hó 1-jétől kezdődőleg minden hónap 1-jén visszavonásig havi 10 000, azaz tízezer francia frankot, mint a sajtóiroda fotóreferensének kifizetni, s az így kifizetett összegeket a központi sajtóalap terhére bizományos kifizetésképpen elszámolni. Kérem Fejtővel közölni, hogy a szokásos alkalmaztatási levélváltást Reismannal ejtse meg, de egyúttal közölje vele, hogy közte és a Magyar Külügyminisztérium között ezáltal szerződéses viszony nem jön létre.

KÜM irattára. Párizsi táviratok (eredeti tisztázat)

¹ Reismann János fotóművész, „kiváló művész” kommunista emigránsként 1925-től különböző európai országokban működött, 1938-tól Franciaországban, ahol részt vett az ellenállási mozgalomban. 1947-ben a *Szabad Nép* fotósa, 1948-49-ben a párizsi követség sajtóirodájának szerződéses munkatársa. Ő készítette a követség közreműködésével franciául is megjelent „Népi kollégisták” című albumot. 1949 tavaszán Szabó Zoltán távozása után megbízták a kultúrattasé helyettesítésével, de hamarosan hazahívták és a Rajk-per egyik mellékperében börtönbüntetésre ítélték. 1954-ben szabadult, 1976-ban bekövetkezett haláláig elismert fotóművészként itthon működött.

420. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1948. január 20. után)

Január 20-án a francia rendőrség hivatalosan jelentette, hogy a „Le Patriote Soviétique” című orosz nyelvű hetilapot betiltotta. A betiltás okáról a kommuniké nem közölt részleteket, de nyilvánvaló, hogy azon szovjetellenes intézkedések sorozatára vezethető vissza, amelyek a beauregard-i szovjet-orosz hazatelepítési tábor feloszlásával vetnék kezdetüket. E lap ugyanis mint a franciaországi szovjet állampolgárok lapja első-

sorban a hazatelepítésre kerülő szovjet állampolgárok között kerül szétosztásra, akik a beauregard-i táborban sokszor hosszabb ideig vártak megfelelő szállítási eszközökre hazautazásukhoz. A lap szerkesztőségének több tagját már előzőleg letartóztatta és részben kiutasította a fr. rendőrség.

A francia hatóságok ezen újabb szovjetellenes intézkedése nem volt váratlan. Az a tény viszont, hogy a francia rendőrség szükségesnek tartotta a lap hivatalos beszüntetését, mégis arra mutat, hogy a francia kormány ma sem változtatott azon újabb politikáján, amellyel minden alkalmat kihasznál, ahol csak kellemetlenkedhetik a szovjet kormánynak.

A szovjet-francia viszony egyik-másik mozzanatában, nevezetesen a moszkvai francia repatriáló bizottság vezetőjének, Marquié ezredesnek ügyében is történt azóta újabb fejlemény. Marquié ezredes ugyanis kormánya hívására hazatért Moszkvából és jelentkezett a fr. hadügyminisztériumban. Ügyét azonnal vizsgálat alá vették és fegyelmi eljárást indítottak ellene. Az eljárás még folyik, úgyhogy eredménye még ismeretlen. Annyi mégis kiszivárgott már, hogy az illetékes fr. hatóságok minden igyekezetük ellenére is eljárásában nem tudtak olyat találni, amiért ellene – ahogy remélték – bűnvádi eljárást lehetne indítani. Hogy viszont fegyelmi büntetést nem fog tudni elkerülni, az biztosra vehető. Értesüléseim szerint néhány heti várfogságra fogják ítélni.

Marquié ezredessel ellentétben, nem engedelmeskedett a „hazahívó parancsnak” az Agence France Presse moszkvai tudósítója, aki Marquié-val azonos álláspontra helyezkedett és ez utóbbi moszkvai nyilatkozatát leadta. Az AFP erre megvonta tőle megbízatását. Az itteni hírek szerint ez ügy moszkvai sajtókörökben elég nagy port vert fel, és az ottani külföldi tudósítók nagy része az elbocsátott francia újságíró pártjára állt.

Fentieket összefoglalva a szovjet-francia viszonyra nézve megállapítható, hogy habár az utóbbi hetek folyamán nem is következett be olyan nagyobb jelentőségű incidens vagy fejlemény, amely azt fokozottabb mértékben mérgesítette volna el, mégis a két ország közötti feszült atmoszféra nem enyhült semmit, és francia részről nem nyilvánult meg semmiféle törekvés az irányban, hogy e viszonyt javítsa vagy akárcsak normalizálja.¹

MOL XIX-J-30-a 19. doboz (fogalmazvány, Károlyi saját kezű javításaival)

¹ 1948. január végétől március elejéig a párizsi követség jelentéseit Erős János tanácsos jegyzi mint ideiglenes ügyvivő. Február 10-i jelentését azzal kezdi: „Mai napon látogatást tettem Putrament lengyel nagykövetnél, hogy Károlyi követ úr kívánságának megfelelően informálódjak nála a lengyel nagykövetség tapasztalatairól a franciaországi lengyelek helyzetének alakulásáról.” A tapasztalatokat a franciaországi magyarok erősödő rendőri zaklatása ellen szeretnék felhasználni. (MOL XIX-J-30-a 19. doboz)

421. KÁROLYI MIHÁLY ZSOLT BÉLÁHOZ

(Párizs, 1948. január 21.)

Szomorúan, de ugyanakkor megnyugvással hallottam, hogy fenn vagy a Zaubergegen.¹ Meg vagyok győződve róla, hogy ez nemcsak fizikailag, de lelkileg is jót fog tenni Neked. Azt hiszem, hogy egy-két hónapi távollét a budapesti légkörtől még egy újságírónak sem árt. A hegytetőről jobban át lehet tekinteni az erdőt, mintha az ember benne jár.

Azon legfeljebb csak én búsulok, hogy nem jöhetsz át Párizsba, mert ez a város többé nem Paris-Lumière, hanem inkább Paris-Obscurité.² A városon még ma is érezni a német okkupáció gyilkos atmoszféráját. Ettől a magasfeszültségű nyomástól még ma sem